

V Bruseli 10. augusta 2020
(OR. en)

10102/20

**Medziinštitucionálny spis:
2020/0167(NLE)**

**ENV 458
COMER 74**

NÁVRH

Od:	Ilze JUHANSONEOVÁ, generálna tajomníčka Európskej komisie
Dátum doručenia:	7. augusta 2020
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2020) 362 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o predložení, v mene Únie, návrhov na zmenu prílohy IV k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní vzhľadom na 15. zasadnutie konferencie zmluvných strán a o pozícii Európskej únie k návrhom iných zmluvných strán týkajúcich sa zmien prílohy IV a iných príloh

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2020) 362 final.

Príloha: COM(2020) 362 final



EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 7. 8. 2020
COM(2020) 362 final

2020/0167 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o predložení, v mene Únie, návrhov na zmenu prílohy IV k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní vzhľadom na 15. zasadnutie konferencie zmluvných strán a o pozícii Európskej únie k návrhom iných zmluvných strán týkajúcich sa zmien prílohy IV a iných príloh

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia Rady o tom, aby sa v mene Európskej únie predložili návrhy na zmenu prílohy IV k Bazilejskému dohovoru vzhľadom na 15. zasadnutie konferencie zmluvných strán Bazilejského dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (CoP-15). Zasadnutie konferencie zmluvných strán je naplánované na 19. až 30. júla 2021. Tento návrh sa vzťahuje aj na rokovaciu pozíciu Únie v súvislosti s možnými zmenami príslušných príloh, ktoré navrhujú iné zmluvné strany.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní

Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (ďalej len „dohovor“) bol prijatý 22. marca 1989 a nadobudol platnosť v roku 1992. Európska únia a jej členské štáty sú zmluvnými stranami tohto dohovoru¹. Dohovor je záväzný pre 187 zmluvných strán.

Požiadavky dohovoru sa vzťahujú na nebezpečný odpad vymedzený v článku 1 a uvedený v prílohe VIII k dohovoru a iný odpad uvedený v prílohe II, ktorý obsahuje odpad z domácností a zvyšky vznikajúce pri jeho spaľovaní a od 1. januára 2021 aj isté druhy plastového odpadu. V prílohe IX dohovoru sa takisto uvádza zoznam odpadových položiek, na ktoré sa nevzťahujú požiadavky dohovoru, pokiaľ takýto odpad neobsahuje materiál patriaci do kategórie v prílohe I do tej miery, že v dôsledku obsahu tohto materiálu daný odpad vykazuje nebezpečné vlastnosti uvedené v prílohe III. Odpad z elektrických a elektronických zariadení, ktorý je nebezpečný, je uvedený v prílohe VIII (položka A1180), a ak nie je nebezpečný, je uvedený v prílohe IX (položka B1110). Príloha II neobsahuje žiadnu položku týkajúcu sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení.

V prílohe IV k dohovoru sa uvádzajú a konkrétne opisujú činnosti týkajúce sa nakladania s odpadom, ktoré sa podľa vymedzenia tohto pojmu v článku 2 ods. 4 dohovoru považujú za „zneškodňovanie“. V dohovore sa pojem „zneškodňovanie“ vzťahuje na konečné činnosti zneškodňovania, ako je skládkovanie a spaľovanie odpadu (uvedené v prílohe IVA), ako aj činnosti zhodnocovania odpadu, ako je recyklácia a iné činnosti zhodnocovania (uvedené v prílohe IVB).

Zaradenie činnosti do zoznamu v prílohe IV súvisí s vymedzením základného pojmu „odpady“, za ktoré sa v zmysle článku 2 ods. 1 dohovoru považujú len „látky alebo predmety, ktoré sa zneškodňujú alebo sú určené na zneškodnenie alebo sa vyžaduje ich zneškodnenie“, pričom „zneškodnenie“ je „akákoľvek činnosť uvedená v prílohe IV“. Požiadavky dohovoru sa tak týkajú len činností zneškodňovania uvedených v prílohe IV. Uvedená príloha by sa teda mala vzťahovať na všetky potenciálne činnosti nakladania s odpadom, ktoré sa vyskytujú alebo by sa mohli vyskytnúť v praxi, a to bez ohľadu na to, či sa vykonávajú v súlade s vnútroštátnymi alebo medzinárodnými predpismi alebo či sa považujú za prijateľné z hľadiska životného prostredia. Ak by to tak nebolo, došlo by v kontexte vykonávania požiadaviek predmetného dohovoru k vytvoreniu medzier.

¹ Rozhodnutie Rady 93/98/EHS o uzavretí Dohovoru z 22. marca 1989 o riadení pohybu nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (Bazilejský dohovor) v mene Spoločenstva (Ú. v. ES L 39, 16.2.1993, s. 1).

Medzi hlavné požiadavky dohovoru patrí:

- zákaz vývozu odpadu, ktorý je zaradený do zoznamu nebezpečného odpadu v prílohe VIII, z krajín organizácie OECD do krajín, ktoré nie sú jej členmi².
- Kontrolný systém („postup PIC“) na účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadu, ktorý sa uvádza v prílohe II ako odpad vyžadujúci si osobitné zohľadnenie, alebo odpadu, ktorý sa uvádza v prílohe VIII ako nebezpečný odpad, no ktorý nepodlieha uvedenému zákazu vývozu. Postup PIC znamená, že vývoz sa vopred oznámi príslušným orgánom štátov dovozu a tranzitu. Oznámenie uskutoční vyvážajúci štát, ktorý môže takisto od pôvodcov alebo vývozcov odpadu vyžadovať, aby takéto oznámenia zasielali prostredníctvom svojho príslušného orgánu. Oznámenia musia byť vyhotovené písomne a obsahovať vyhlásenia a informácie uvedené v prílohe VA k dohovoru. Vývoz odpadu sa môže uskutočniť len vtedy, ak s ním všetky dotknuté štáty udelili svoj písomný súhlas (článok 6 dohovoru).

2.2. Konferencia zmluvných strán

Konferencia zmluvných strán Bazilejského dohovoru je hlavným rozhodovacím orgánom dohovoru. Má právomoc meniť prílohy k dohovoru a zasada každé dva roky.

Konferencia zmluvných strán prijala na svojom 12. zasadnutí rozhodnutie BC-12/1³, ktorým sa iniciuje preskúmanie príloh I, III, IV k dohovoru a súvisiacich aspektov prílohy IX k nemu.

Na 13. zasadnutí konferencie zmluvných strán sa rozhodlo o zriadení pracovnej skupiny expertov (expert working group, EWG) zaoberajúcej sa preskúmaním uvedených príloh. Skupinu tvorí 50 členov nominovaných zmluvnými stranami na základe spravodlivého geografického zastúpenia piatich regionálnych skupín Organizácie Spojených národov. EÚ a jej členské štáty zastupuje v EWG Komisia, Estónsko, Nemecko, Holandsko a Poľsko. Koordináciou písomných a ústnych príspevkov sa zaoberá pracovná skupina Rady zaoberajúca sa medzinárodnými otázkami životného prostredia (Working Party on International Environment Issues, WPIEI). Účastníci 13. zasadnutia konferencie zmluvných strán vyjadrili súhlas s názorom, že EWG by mala venovať zvýšenú pozornosť práci na prílohe IV a súvisiacich aspektoch prílohy IX. EÚ a jej členské štáty v rokoch 2017 až 2019 predložili sekretariátu dohovoru a pracovnej skupine expertov predbežné návrhy zmien prílohy IV.

Na 14. zasadnutí konferencie zmluvných strán (CoP-14) sa prijala rozhodnutie BC-14/16, ktorým sa rozširuje mandát EWG aj na preskúmanie dvoch existujúcich položiek týkajúcich sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení, t. j. položky B1110 uvedenej v prílohe IX a jej zrkadlovej položky A1180 uvedenej v prílohe VIII, ako aj dôsledkov preskúmania príloh I, III a IV na ostatné prílohy k dohovoru a na príslušné rozhodnutia konferencie zmluvných strán. V rozhodnutí BC-14/16 prijatom na CoP-14 sa v súvislosti s ďalším úsilím EWG uvádza požiadavka, aby sa návrhy zmien týkajúcich sa príloh IV, VIII (A1180) a IX (B1110) prerokovali a potenciálne prijali na 15. zasadnutí konferencie zmluvných strán (CoP-15).

² V článku 4A dohovoru, ktorý nadobudol platnosť v decembri 2019, sa zakazujú všetky cezhraničné pohyby nebezpečných odpadov, na ktoré sa vzťahuje predmetný dohovor, a to zo všetkých strán uvedených v prílohe VII (zmluvné strany dohovoru a iné štáty, ktoré sú členmi OECD, EÚ a Lichtenštajnsko), do štátov, ktoré nie sú uvedené v prílohe VII.

³ Viac informácií je k dispozícii na webovej stránke Bazilejského dohovoru <http://www.basel.int/Implementation/LegalMatters/LegalClarity/ReviewofAnnexes/AnnexesI,III,IVandrelatedaspectsofAnnexes/tabid/6269/Default.aspx>.

EWG vydala viacero odporúčaní a alternatív, ktoré majú zmluvné strany zvážiť v prípade záujmu o predloženie návrhov na CoP-15. Lehota stanovená sekretariátom Bazilejského dohovoru na predloženie návrhov na zmenu príloh k dohovoru uplynie 4. decembra 2020, a to s prihliadnutím na odklad konferencie zmluvných strán od mája do júla 2021.

Cieľom návrhov je zmeniť a objasniť opisy činností zneškodňovania uvedené v prílohe IV k dohovoru. Ak dôjde k prijatiu týchto návrhov, zlepši sa právna zrozumiteľnosť, a teda sa uľahčia kontroly prepravy odpadu a predchádzanie jeho nezákonnej preprave. Prijaté návrhy budú slúžiť na podporu nakladania s odpadom environmentálne vhodným spôsobom na celosvetovej úrovni a zároveň prispejú k prechodu na globálne obehové hospodárstvo.

Počas rokov 2017 až 2019 EÚ a jej členské štáty predložili sekretariátu dohovoru a EWG predbežné návrhy týkajúce sa zoznamu činností zneškodňovania odpadu, ktorý sa uvádza v prílohe IV. O týchto návrhoch sa rokovalo s ostatnými stranami, ktoré sa podieľajú na činnostiach EWG. V rámci EWG sa diskutovalo aj o odporúčaníach týkajúcich sa klasifikácie odpadu z elektrických a elektronických zariadení v prílohách VIII a IX.

Ak počas CoP-15 dôjde k odsúhlaseniu zmien, EÚ ich bude musieť zakomponovať do rámcovej smernice 2008/98/ES o odpade⁴ (zoznam činností v oblasti nakladania s odpadom zodpovedajúci zoznamu činností uvedenému prílohe IV k dohovoru) a do nariadenia (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu⁵ (konkrétne položky týkajúce sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení zodpovedajúce položkám uvedeným v prílohách VIII a IX k dohovoru).

2.3. Pripravovaný akt

V návrhu rozhodnutia Rady sa navrhuje:

zmeniť prílohu IV k dohovoru, pokiaľ ide o jej všeobecný úvod, záhlavia a úvodný text, s cieľom odlíšiť a vysvetliť pojmy konečné zneškodnenie a zhodnotenie a objasniť, že v danej prílohe sú zahrnuté všetky činnosti nakladania s odpadom;

aktualizovať a objasniť opisy činností nakladania s odpadom uvedené v prílohe IV a zabezpečiť, aby sa na všetky činnosti vrátane predbežných činností vzťahovali požiadavky vyplývajúce z dohovoru.

Tento návrh rozhodnutia Rady (s výhradou koordinácie na mieste) v zásade zahŕňa aj rokovaciu pozíciu Únie v prípade, že iné zmluvné strany predložia návrhy na ďalšie zmeny príslušných príloh. Takéto návrhy sa môžu týkať zoznamu činností nakladania s odpadom uvedeného v prílohe IV a položiek týkajúcich sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktoré sú v súčasnosti uvedené v prílohách VIII a IX k dohovoru a ktoré by sa mohli zahrnúť aj do jeho prílohy II.

Zmeny príloh k dohovoru sa budú musieť implementovať prostredníctvom zmien smernice 2008/98/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006. Smernica 2008/98/ES obsahuje zoznam činností týkajúcich sa nakladania s odpadom, ktorý zodpovedá zoznamu uvedenému prílohe IV k dohovoru. V nariadení (ES) č. 1013/2006 sa zase uvádzajú konkrétne položky týkajúce sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktoré zodpovedajú položkám uvedeným v prílohách VIII a IX k dohovoru.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade, v znení zmien (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu, v znení zmien (Ú. v. EÚ L 190, 12.7.2006, s. 1).

Zmeny, ktoré sa dotknú prevádzkovateľov a orgánov v súvislosti s vývozom z EÚ, budú závisieť od druhu potenciálne odsúhlasených zmien (konkrétne informácie o tom, ktoré prílohy sa v konečnom dôsledku zmenia), druhu odpadu a krajín určenia.

Zmeny prílohy IV k dohovoru nebudú mať žiadne priame dôsledky na vývoz ani inú prepravu odpadu, ale poslúžia na objasnenie opisu činností nakladania s odpadom, ktoré sa majú vykonávať po prepravení odpadu. Vďaka týmto zmenám sa orgánom uľahčí postup pri vykonávaní kontrol prepravy odpadu, ako aj uplatňovanie požiadaviek dohovoru, ktorých cieľom je zabrániť nezákonnej preprave odpadu. Dané zmeny budú slúžiť na podporu nakladania s odpadom environmentálne vhodným spôsobom na celosvetovej úrovni a zároveň prispejú k prechodu na globálne obehové hospodárstvo.

Pokiaľ by sa do prílohy II alebo prílohy VIII k dohovoru doplnili ďalšie položky odpadu z elektrických a elektronických zariadení a ak by sa náležite zmenila príloha V k nariadeniu (ES) č. 1013/2006, podľa článku 36 nariadenia (ES) č. 1013/2006 by bol vývoz takéhoto odpadu z EÚ do krajín, ktoré nie sú členmi OECD, zakázaný v predmetnom rozsahu. Vývoz takéhoto odpadu v rámci OECD by sa v zásade musel riadiť postupom PIC. Zakomponovanie týchto zmien dohovoru do nariadenia (ES) č. 1013/2006 by zároveň malo za následok, že postup oznamovania by sa vzťahoval na vnútroúninú prepravu odpadov, ktoré sú po novom zaradené do príloh II alebo VIII k Bazilejskému dohovoru, a to v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. b) bodom i) nariadenia 1013/2006.

Postup týkajúci sa zmien príloh k dohovoru sa riadi článkami 17 a 18 dohovoru. Konkrétne ide o to, že každú navrhovanú zmenu musí predložiť zmluvná strana a sekretariát ju musí oznámiť všetkým zmluvným stranám najmenej šesť mesiacov pred zasadnutím konferencie zmluvných strán. Okrem toho sa každá takáto zmena musí prijať na zasadnutí konferencie zmluvných strán. Pripravovaný akt sa stane záväzným pre zmluvné strany v súlade s článkom 18 ods. 2 písm. c) dohovoru, v ktorom sa stanovuje: „po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa oznámenia depozitárom príloha nadobúda platnosť pre všetky zmluvné strany tohto dohovoru alebo každého príslušného protokolu, ktoré nepredložili oznámenie podľa písmena b) tohto pododseku“.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Únia by mala predložiť návrhy týkajúce sa prílohy IV k dohovoru s cieľom:

- zmeniť prílohu IV tak, aby obsahovala všeobecný úvod, v ktorom sa jasne rozlišuje medzi pojmami konečné zneškodnenie a zhodnotenie, a aby sa v nej objasňovalo, že sú v nej zahrnuté všetky činnosti nakladania s odpadom, ktoré sa vyskytujú alebo by sa mohli vyskytnúť v praxi, a to bez ohľadu na ich právny štatút a na to, či sa pokladajú za environmentálne vhodné, a aby sa v nej objasňovalo, že sú v nej zahrnuté aj činnosti, ktoré sa vyskytujú ešte pred zaslaním odpadu na ďalšie spracovanie („predbežné činnosti“),
- zmeniť prílohu IV s cieľom zahrnúť do nej záhlavia a úvodné texty, v ktorých sa vysvetľuje, čo sa rozumie pod činnosťami inými ako činnosti zhodnocovania (príloha IVA) a činnosťami zhodnocovania (príloha IVB), a
- zmeniť prílohu IV, pokiaľ ide o existujúce činnosti a zavedenie nových činností do prílohy IV, v dôsledku čoho by sa okrem iného podarilo aktualizovať a objasniť opisy činností v súlade s vedeckým, technickým a iným vývojom, ktorý sa zaznamenal od prijatia dohovoru v roku 1989, a zároveň by sa tak vďaka zakomponovaniu univerzálnych ustanovení zabezpečilo, aby sa požiadavky dohovoru vzťahovali na všetky činnosti, ktoré sa v danej prílohe osobitne neuvádzajú.

Uvedené návrhy majú tieto ciele:

- zabezpečiť úplnú uplatniteľnosť náležitých kontrolných mechanizmov, vďaka ktorým by sa v prípade prijatia daných návrhov zlepšili kontroly prepravy odpadu a uľahčilo predchádzanie jeho nezákonnej preprave,
- zlepšiť právnu zrozumiteľnosť a spoločný výklad činností nakladania s odpadom zmluvnými stranami a
- podporiť environmentálne vhodné nakladanie s odpadom na celosvetovej úrovni a zároveň prispieť k prechodu na globálne obehové hospodárstvo.

Ak iné zmluvné strany navrhnu zmeny príslušných príloh, ktorými by sa mohli dosiahnuť rovnaké ciele, ako sú ciele tvoriace podstatu návrhu Únie, Únia by takéto návrhy v zásade mohla podporiť. Môže ísť o zoznam činností uvedených v prílohe IV a o položky odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktoré sú v súčasnosti uvedené v prílohách VIII (A1180) a IX (B1110), pričom by mohlo ísť aj o nové položky odpadu z elektrických a elektronických zariadení navrhované na zaradenie do prílohy II (kategórie odpadu, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť). Návrhmi týkajúcimi sa klasifikácie odpadu z elektrických a elektronických zariadení v prílohe II a VIII by sa mohlo zabezpečiť dosiahnutie uvedených cieľov, ktoré sa týkajú jedného z tokov odpadov vyvolávajúcich najvážnejšie obavy z hľadiska životného prostredia a zdravia. Dané návrhy majú zároveň mimoriadny potenciál významne prispieť k obehovému hospodárstvu.

Ustanovenia dohovoru sa v Únii vykonávajú prostredníctvom smernice 2008/98/ES o odpade, v ktorej prílohách I a II sa uvádzajú zoznamy činností nakladania s odpadom zodpovedajúce položkám uvedeným v prílohe IV k Bazilejskému dohovoru, ako aj prostredníctvom nariadenia (ES) č. 1013/2006, ktorým sa riadi vývoz odpadu z Únie a jeho dovoz do nej, ako aj preprava odpadu medzi členskými štátmi (článok 1). Smernica a nariadenie sa uplatňujú aj v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP).

Zmeny príloh II a VIII k dohovoru je potrebné po prijatí zakomponovať do práva Únie, a to konkrétne do smernice 2008/98/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006. Zo zmien nariadenia (ES) č. 1013/2006 by mohlo vyplývať, že na prepravu nových kategórií odpadu uvedených v prílohe II v rámci EÚ a EHP sa budú vzťahovať nové kontrolné opatrenia a zákaz vývozu daných kategórií odpadu do krajín, ktoré nie sú členmi OECD. Hoci by v kontexte vývozu z EÚ bola táto situácia z uvedených dôvodov žiaduca, mohla by mať neželaný a problematický vplyv na prepravu odpadu určeného na recykláciu v rámci EÚ a EHP, pretože by sa na ňu v dôsledku danej situácie vzťahovali nové postupy oznamovania. Na túto prepravu sa už vzťahujú požiadavky na ochranu životného prostredia stanovené v právnych predpisoch Únie o odpade. Zavedením nových administratívnych postupov by sa recyklovanie plastov v EÚ mohlo skomplikovať a zdražieť, no vyplývali by z neho iba obmedzené environmentálne prínosy.

V záujme zachovania súčasnej situácie v rámci Únie a EHP (t. j. bez kontrolného systému dohovoru) by bolo potrebné oznámiť príslušné ustanovenia sekretariátu dohovoru podľa článku 11 dohovoru a podniknúť potrebné kroky podľa rozhodnutia OECD. Článok 11 dohovoru umožňuje zmluvným stranám uzatvárať dvojstranné, mnohostranné alebo regionálne dohody alebo dojednania týkajúce sa cezhraničného pohybu odpadu za predpokladu, že takéto dohody alebo dojednania sú zlučiteľné s nakladaním s odpadom environmentálne vhodným spôsobom v zmysle požiadaviek dohovoru. V dohodách alebo dojednaniach sa musia uvádzať ustanovenia, ktoré sú aspoň také prijateľné z hľadiska životného prostredia ako ustanovenia dohovoru, s osobitným zreteľom na záujmy

rozvojových krajín. Oznámenia podľa článku 11 boli predložené napríklad v súvislosti s rozhodnutím OECD.

V tomto návrhu rozhodnutia Rady sa preto predpokladá, že Únia v súlade s článkom 11 dohovoru oznámi sekretariátu ustanovenia uplatňované na prepravu odpadu patriaceho do nových kategórií v rámci Únie a EHP, ak sa dané ustanovenia líšia od pripravovaného aktu, spolu s informáciou, že naše ustanovenia sú založené na systéme nakladania s odpadom environmentálne vhodným spôsobom v zmysle dohovoru. Takisto treba prijať opatrenia s cieľom informovať sekretariát OECD o uvedenej situácii vzhľadom na prepojenia medzi zmenami príloh k dohovoru a uvedeným rozhodnutím OECD.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.*“

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Konferencia zmluvných strán Bazilejského dohovoru je orgán zriadený predmetným dohovorom.

Akt, ktorý má konferencia zmluvných strán prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 18 dohovoru. Bude mať vplyv na rozsah pôsobnosti a obsah právnych predpisov EÚ, a to konkrétne smernice 2008/98/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006. Uvedenou smernicou a nariadením sa vykonáva predmetný dohovor, a to okrem iného aj stanovením zoznamu činností nakladania s odpadom a postupov vývozu odpadu z Únie a jeho dovozu do nej, ako aj postupov prepravy odpadu medzi členskými štátmi. Smernica a nariadenie sa uplatňujú aj v EHP. Po zmene príloh k dohovoru by sa uvedené zmeny mali zakomponovať do predmetnej smernice a nariadenia, s výnimkou ustanovení o preprave odpadu v rámci EÚ.

Pripravovaným aktom sa inštitucionálny rámec dohovoru nedopĺňa ani nemení.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú ochrany životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o predložení, v mene Únie, návrhov na zmenu prílohy IV k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní vzhľadom na 15. zasadnutie konferencie zmluvných strán a o pozícii Európskej únie k návrhom iných zmluvných strán týkajúcich sa zmien prílohy IV a iných príloh

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (ďalej len „dohovor“) nadobudol platnosť v roku 1992 a Únia ho uzavrela rozhodnutím Rady 93/98/EHS⁶.
- (2) Dohovor sa v rámci Únie vykonáva nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006⁷. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade⁸ obsahuje zoznam činností nakladania s odpadom, ktoré sa uvádzajú v prílohe IV k dohovoru.
- (3) Podľa článku 15 ods. 5 písm. b) dohovoru je konferencia zmluvných strán povinná zvažovať a podľa potreby prijímať zmeny dohovoru a jeho príloh. Zmeny dohovoru sa prijímajú na zasadnutí konferencie zmluvných strán.
- (4) Na základe návrhu podľa článkov 17 a 18 dohovoru, ktorý predložila Únia alebo ktorákoľvek iná zmluvná strana dohovoru, môže konferencia zmluvných strán na svojom 15. zasadnutí v júli 2021 zvážiť zmeny príloh II, IV, VIII a IX k dohovoru.
- (5) Únia by mala predložiť návrhy na zmeny prílohy IV k dohovoru s cieľom zahrnúť do nej všeobecný úvod, v ktorom sa jasne rozlišuje medzi pojmami konečné zneškodnenie a zhodnotenie, a objasniť, že sú v nej zahrnuté všetky činnosti nakladania s odpadom, ktoré sa vyskytujú alebo by sa mohli vyskytnúť v praxi, a to bez ohľadu na ich právny štatút a na to, či sa pokladajú za environmentálne vhodné, a zároveň objasniť, že sú v nej zahrnuté aj činnosti, ktoré sa vyskytujú ešte pred zaslaním odpadu na ďalšie spracovanie („predbežné činnosti“); zahrnúť do nej záhlavia a úvodné texty, v ktorých sa vysvetľuje, čo sa rozumie pod činnosťami

⁶ Rozhodnutie Rady 93/98/EHS z 1. februára 1993 o uzavretí Dohovoru o riadení pohybu nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (Bazilejský dohovor) v mene Spoločenstva (Ú. v. ES L 39, 16.2.1993, s. 1).

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu, v znení zmien (Ú. v. EÚ L 190, 12.7.2006, s. 1).

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade, v znení zmien (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

konečného zneškodňovania (príloha IVA) a činnosťami zhodnocovania (príloha IVB); aktualizovať a objasniť opisy činností v súlade s vedeckým, technickým a iným vývojom, ktorý sa zaznamenal od prijatia dohovoru v roku 1989, a zároveň vďaka zakomponovaniu univerzálnych ustanovení zabezpečiť, aby sa požiadavky dohovoru vzťahovali na všetky činnosti, ktoré sa v danej prílohe osobitne neuvádzajú.

- (6) Opisy činností nakladania s odpadom uvedené v prílohe IV majú všeobecný charakter a mohlo by im prospieť ďalšie objasnenie. Únia by preto mala podporiť myšlienku, aby konferencia zmluvných strán vypracovala vysvetľujúce poznámky alebo usmernenia, v ktorých sa podrobnejšie objasní obsah týchto činností. Tieto poznámky alebo usmernenia by mali obsahovať vysvetlivky a príklady činností uvedených v danej prílohe, no nemali by byť súčasťou textu dohovoru.
- (7) Cieľom uvedených návrhov je zabezpečiť úplnú uplatniteľnosť náležitých kontrolných mechanizmov, vďaka ktorým by sa v prípade prijatia daných návrhov zlepšili kontroly prepravy odpadu, uľahčilo predchádzanie nezákonnej preprave odpadu, zlepšila právna zrozumiteľnosť a zjednotil spoločný výklad činností nakladania s odpadom zmluvnými stranami a podporilo environmentálne vhodné nakladanie s odpadom na celosvetovej úrovni a zároveň by sa zabezpečilo napredovanie pri prechode na globálne obehové hospodárstvo.
- (8) Okrem toho by mala Únia v zásade podporiť zmeny následne predložené zmluvnými stranami dohovoru, pokiaľ ide o zoznam činností nakladania s odpadom uvedený v prílohe IV, položky týkajúce sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktoré sú v súčasnosti uvedené v prílohách VIII (A1180) a IX (B1110), a nové položky týkajúce sa takéhoto odpadu navrhované na zaradenie do prílohy II (kategórie odpadu, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť), a to za predpokladu, že by sa nimi mohli dosiahnuť rovnaké ciele, ako sú ciele tvoriace podstatu návrhu Únie.
- (9) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Únie zaujať na konferencii zmluvných strán, keďže pripravovaný akt (zmeny príloh k dohovoru) bude pre Úniu záväzný a bude mať vplyv na rozsah pôsobnosti a obsah práva Únie, a to konkrétne smernice 2008/98/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006.
- (10) V súvislosti s prepravou odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktorý nie je nebezpečný, v rámci Únie a EHP, je vhodné zachovať súčasnú situáciu, a teda v prípade prepravy takéhoto odpadu neuplatňovať kontrolný systém vyplývajúci z možného zaradenia položky do prílohy II k dohovoru. Na tento účel by mala Únia podľa potreby využívať postupy stanovené v rozhodnutí OECD⁹ a postup vzťahujúci sa na uzatváranie dvojstranných, mnohostranných alebo regionálnych dohôd alebo dojednaní, ktoré sa týkajú cezhraničného pohybu nebezpečného alebo iného odpadu, so zmluvnými stranami alebo inými stranami v súlade s článkom 11 dohovoru¹⁰ s cieľom zabezpečiť, aby v dôsledku prijatia zmien prílohy II k dohovoru nedošlo k uloženiu žiadnej dodatočnej kontroly prepravy odpadu, ktorý nie je nebezpečný, v rámci Únie a EHP,

⁹ Rozhodnutie Rady Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) C(2001)107/FINAL o revízii rozhodnutia C(92)39/FINAL o riadení pohybov odpadov určených na činnosti zhodnotenia cez hranice štátov (ďalej len „rozhodnutie OECD“).

¹⁰ Upozorňujeme, že Únia sa nachádza v pokročilom štádiu uplatňovania postupu podľa článku 11 Bazilejského dohovoru, takže zmienka o ňom v tomto rozhodnutí Rady nemusí byť nevyhnutná.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Únia má na 15. zasadnutí konferencie zmluvných strán Bazilejského dohovoru sledovať tieto ciele:
 - a) zabezpečiť úplnú uplatniteľnosť náležitých kontrolných mechanizmov dohovoru v záujme zlepšenia kontrol prepravy odpadu a uľahčenia predchádzania jeho nezákonnej preprave;
 - b) zlepšiť právnu zrozumiteľnosť, ako aj to, aby zmluvné strany jednotne chápali a vykládali „činnosti zneškodňovania“ uvedené v prílohe IV;
 - c) podporiť nakladanie s odpadom environmentálne vhodným spôsobom na celosvetovej úrovni a zároveň prispieť k prechodu na globálne obehové hospodárstvo.
2. Vzhľadom na 15. zasadnutie konferencie zmluvných strán Bazilejského dohovoru a v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v odseku 1 predloží Únia tieto návrhy:
 - a) zmeniť prílohu IV tak, aby obsahovala všeobecný úvod, v ktorom sa jasne rozlišuje medzi pojmami konečné zneškodnenie a zhodnotenie, a aby sa v nej objasňovalo, že sú v nej zahrnuté všetky činnosti nakladania s odpadom, ktoré sa vyskytujú alebo by sa mohli vyskytnúť v praxi, a to bez ohľadu na ich právny štatút a na to, či sa pokladajú za environmentálne vhodné, a aby sa v nej objasňovalo, že sú v nej zahrnuté aj činnosti, ktoré sa vyskytujú ešte pred zaslaním odpadu na ďalšie spracovanie („predbežné činnosti“);
 - b) zmeniť prílohu IV s cieľom zahrnúť do nej záhlavia a úvodné texty, v ktorých sa vysvetľuje, čo sa rozumie pod činnosťami konečného zneškodňovania (príloha IVA) a činnosťami zhodnocovania (príloha IVB) a
 - c) aktualizovať a objasniť opisy činností v prílohe IV v súlade s vedeckým, technickým a iným vývojom, ktorý sa zaznamenal od prijatia dohovoru v roku 1989, a zároveň vďaka zakomponovaniu univerzálnych ustanovení do prílohy IV zabezpečiť, aby sa požiadavky dohovoru vzťahovali na všetky činnosti, ktoré sa v danej prílohe osobitne neuvádzajú.
3. V prílohe k tomuto rozhodnutiu sa uvádza podrobný návrh podľa ods. 2 písm. a) až c). Komisia tento návrh oznámi v mene Únie sekretariátu dohovoru.
4. Únia podporuje myšlienku, aby konferencia zmluvných strán vypracovala vysvetľujúce poznámky alebo usmernenia, v ktorých sa podrobnejšie objasní obsah činností zneškodňovania uvedených v prílohe IV. Tieto vysvetľujúce poznámky alebo usmernenia by sa nemali zahrnúť do samotného dohovoru.

Článok 2

Únia môže podporiť zmeny dohovoru navrhované inými zmluvnými stranami, ktoré sa týkajú:

1. zoznamu činností nakladania s odpadom uvedeného v prílohe IV,
2. položiek týkajúcich sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení, ktoré sú v súčasnosti uvedené v prílohách VIII (A1180) a IX (B1110), a

3. nových položiek týkajúcich sa odpadu z elektrických a elektronických zariadení navrhovaných na zaradenie do prílohy II (kategórie odpadu, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť),

a to za predpokladu, že prispievajú k dosiahnutiu cieľov Únie uvedených v článku 1 ods. 1.

Článok 3

S ohľadom na vývoj na 15. zasadnutí konferencie zmluvných strán môžu zástupcovia Únie po porade s členskými štátmi na základe koordinácie na mieste, a to bez toho, aby k tomu Rada vydávala ďalšie rozhodnutie, odsúhlasiť ďalšie úpravy pozície uvedenej v článkoch 1 a 2.

Článok 4

V prípade, že sa na 15. zasadnutí konferencie zmluvných strán Bazilejského dohovoru pristúpi k zmenám príslušných príloh k dohovoru, Únia podľa potreby podnikne kroky, ktoré sa vyžadujú v zmysle rozhodnutia OECD a článku 11 dohovoru¹¹, s cieľom zabezpečiť, aby v tejto súvislosti nedošlo k zmenám súčasných kontrol prepravy odpadu, ktorý nie je nebezpečný, v rámci Únie a EHP.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

¹¹ Pozri poznámku pod čiarou č. 10.